

คำนำ

จากสาระที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่กำหนด ซึ่งการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นกิจกรรมหลักกิจกรรมหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพ

การจัดการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการจัดกิจกรรมการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนและมีการดำเนินงานอยู่ในทุกสภาพพื้นที่ ที่มีความแตกต่างกันในสภาพสังคม การนิเทศภายในสถานศึกษา จะสามารถช่วยพัฒนาศักยภาพครูให้เป็นมืออาชีพ และจัดการศึกษาให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรและกิจกรรมได้ ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้กำหนดให้การนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นนโยบายและจุดเน้น โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีคุณภาพสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ได้มีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลตามนโยบายดังกล่าว สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด จึงได้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษานับนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นคู่มือของสถานศึกษาในการดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ ปฏิบัติการนิเทศ และสรุปรายงานผลการนิเทศ เพื่อนำข้อมูลการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษานับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดผล เป็นที่ประจักษ์

สำนักงาน กศน.จังหวัดตราด

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

การนิเทศการศึกษา.....	๑
การนิเทศการศึกษา.....	๑
การนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน	๑
จุดมุ่งหมายของการนิเทศงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.....	๑
การนิเทศภายในสถานศึกษา	๓
หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา	๓
บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นิเทศภายในสถานศึกษา.....	๔
บุคลิกลักษณะของผู้นิเทศที่พึงประสงค์	๕
กระบวนการนิเทศ.....	๗
การศึกษาสภาพปัญหาหรือความต้องการของการนิเทศ.....	๗
การวางแผนการนิเทศ	๗
การเตรียมการนิเทศ	๘
การปฏิบัติการนิเทศ	๘
การประเมินผลและปรับปรุงการนิเทศ.....	๘
การรายงานผลการนิเทศ	๘
สถานศึกษากับการนิเทศภายใน	๙
ประโยชน์การนิเทศภายในสถานศึกษา	๙
กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	๙
ขั้นตอนการนิเทศภายในสถานศึกษา	๙
การปฏิบัติการนิเทศ	๑๐
การนิเทศการบริหารจัดการ ของ กศน. ตำบล.....	๑๐
การนิเทศกิจกรรมการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๑
การนิเทศกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง.....	๑๑
การนิเทศกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย	๑๒

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงและรายงานผลการนิเทศ	๑๓
รูปแบบการนิเทศ	๑๕
รูปแบบการนิเทศแบบ PIDRE	๑๕
รูปแบบการนิเทศวงจรคุณภาพ (PDCA)	๑๖
รูปแบบวิธีการเชิงระบบ	๑๗
รูปแบบการนิเทศแบบคลินิก	๑๘
เทคนิคและวิธีการนิเทศ	๑๘
การบรรยาย	๑๙
การสัมภาษณ์	๑๙
การสาธิต	๑๙
การเยี่ยมเยียน	๑๙
การประชุมนิเทศ	๑๙
การประชุมปฏิบัติการ	๒๐
การประชุมอบรม	๒๐
การสาธิตการสอน	๒๐
การศึกษาจากเอกสารทางวิชาการหรือสื่อทัศนูปกรณ์	๒๐
การศึกษาดูงาน	๒๐
นิทรรศการหรือการแสดงผลงาน	๒๐
การเชิญวิทยากรหรือผู้นิเทศภายนอกมาให้ความรู้	๒๐
การสังเกตการณ์จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	๒๐
การปฐมนิเทศ	๒๐
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	๒๐
การสร้างเครื่องมือ การสรุปผล และการรายงานการนิเทศ	๒๑
ความหมายของเครื่องมือการนิเทศการศึกษา	๒๑
ความสำคัญของเครื่องมือนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพงาน กศน.	๒๑
ชนิดของเครื่องมือ	๒๑
หลักการ แนวทางการสร้างและการใช้เครื่องมือการนิเทศ	๒๒

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การวิเคราะห์ผล	๒๕
การสรุปผลการนิเทศและการรายงานผลการนิเทศ	๒๖
ภาคผนวก.....	๒๗
ตัวอย่างโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา	๒๘
ตัวอย่างการกำหนดกรอบและประเด็นการนิเทศ	๓๒
ตัวอย่างแผนการนิเทศ.....	๓๔
ตัวอย่างเครื่องมือนิเทศ	๓๖
เครื่องมือนิเทศกิจกรรมการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๗
เครื่องมือประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา	๔๑
เครื่องมือการนิเทศการศึกษาต่อเนื่อง.....	๔๓
เครื่องมือประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ร่วมกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง	๔๖
เครื่องมือนิเทศการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรภาษาต่างประเทศ	๔๘
เครื่องมือประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน หลักสูตรภาษาต่างประเทศ	๕๐
เครื่องมือนิเทศกิจกรรม กศน.ตำบล	๕๒
เครื่องมือนิเทศการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	๕๖
เครื่องมือนิเทศติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.....	๕๙
เครื่องมือนิเทศติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง.....	๖๐
ตัวอย่าง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	๖๔
ตัวอย่าง สมุดบันทึกการนิเทศ.....	๖๕
ตัวอย่าง แบบรายงานการนิเทศการศึกษา.....	๖๗
ตัวอย่าง บันทึกข้อความ รายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา	๗๐
บรรณานุกรม	๗๑